Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2025)0248

Polarizacija i pojačana represija u Srbiji godinu dana nakon tragedije u Novom Sadu

Rezolucija Europskog parlamenta od 22. listopada 2025. o polarizaciji i pojačanoj represiji u Srbiji godinu dana nakon tragedije u Novom Sadu (2025/2917(RSP))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegove članke 2. i 6.,

– uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Srbiji, posebno onu od 8. veljače 2024. o situaciji u Srbiji nakon izbora[1] i onu od 7. svibnja 2025. o izvješćima Komisije o Srbiji za 2023. i 2024.[2],

– uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 30. listopada 2024. naslovljen „Izvješće o Srbiji za 2024.” (SWD(2024)0695), priložen komunikaciji Komisije od 30. listopada 2024. naslovljenoj „Komunikacija o politici proširenja EU-a za 2024.” (COM(2024)0690),

– uzimajući u obzir prethodne izjave EU-a o Srbiji, posebno otvoreno pismo o Srbiji povjerenice za proširenje Marte Kos od 5. veljače 2025., i njezin posjet Srbiji koji je uslijedio u travnju 2025.,

– uzimajući u obzir privremenu mjeru Europskog suda za ljudska prava od 29. travnja 2025. kojom se Srbiji nalaže da se suzdrži od upotrebe zvučnih uređaja za kontrolu masa,

– uzimajući u obzir izjavu nekoliko posebnih izvjestitelja UN-a od 4. kolovoza 2025. u kojoj se osuđuje nasilna represija srbijanske vlade nad mirnim prosvjednicima,

– uzimajući u obzir brojna izvješća i izjave domaćih i međunarodnih organizacija za ljudska prava, neovisnih medija i građanskih skupina

---

1 SL C, C/2024/6339, 7.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6339/oj.
2 Usvojeni tekstovi, P10_TA(2025)0093.

u kojima se dokumentiraju sustavne povrede u Srbiji,

– uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima,

– uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima,

– uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,

– uzimajući u obzir da je Srbija 22. prosinca 2009. podnijela zahtjev za članstvo u EU-u,

– uzimajući u obzir Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Srbije, s druge strane[3], koji je stupio na snagu 1. rujna 2013.,

– uzimajući u obzir zaključke predsjedništva Europskog vijeća iz prosinca 2006., zaključke Vijeća iz ožujka 2020. i zaključke predsjedništva Europskog vijeća u Kopenhagenu od 21. i 22. lipnja 1993., koji su poznati i kao kopenhaški kriteriji,

– uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 12. listopada 2011. o zahtjevu Srbije za članstvo u Europskoj uniji (COM(2011)0668), odluku Europskog vijeća od 1. ožujka 2012. o dodjeli statusa zemlje kandidatkinje Srbiji te odluku Europskog vijeća od 27. i 28. lipnja 2013. o otvaranju pregovora o pristupanju EU-u sa Srbijom,

– uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda protiv korupcije od 31. listopada 2003., koje je Srbija potpisnica,

– uzimajući u obzir članak 136. stavke 2. i 4. Poslovnika,

A. budući da se 1. studenoga 2024. urušila novoobnovljena betonska nadstrešnica na željezničkom kolodvoru u Novom Sadu, pri čemu je poginulo 16 osoba, a bilo je i ozlijeđenih; budući da godinu dana nakon tragedije istrage nisu napredovale;

B. budući da su se prisutnost i utjecaj Kine u Srbiji posljednjih godina znatno povećali zahvaljujući velikim infrastrukturnim ulaganjima, zbog čega dolazi do zabrinutosti o transparentnosti, poštovanju standarda EU-a i pridržavanju zaštite okoliša; budući da je projekt kolodvora bio dio brze željezničke pruge između Beograda i Budimpešte te da su ga na temelju međuvladinog sporazuma između Srbije i Kine, izvan područja primjene redovnog zakonodavnog okvira EU-a o javnoj nabavi[4], provela dva kineska poduzeća; budući da je

---

[3] SL L 278, 18.10.2013., str. 16., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2013/490/oj.

[4] Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

Komisija u izvješću o Srbiji za 2024. već bila upozorila na zaobilaženje pravila o javnoj nabavi s pomoću takvih sporazuma; budući da je u ožujku 2025. Ured europskog javnog tužitelja pokrenuo istragu o mogućoj zlouporabi sredstava EU-a dodijeljenih za obnovu željezničkog kolodvora u Novom Sadu;

C. budući da je urušavanje nadstrešnice izazvalo dosad nezabilježene prosvjede diljem zemlje koje su predvodili studenti koji su zahtijevali pravdu, institucijsku odgovornost, transparentnost, prijevremene izbore, izborni integritet, poštovanje građanskih sloboda, diobu vlasti, slobodu medija, okončanje sustavne korupcije i ulaganje u obrazovanje; budući da su se prosvjedi otad proširili diljem srbijanskog društva;

D. budući da je od veljače do kraja rujna 2025. održano više od 10 700 prosvjeda u više od 630 zajednica i 1200 skupština lokalnih zajednica, uključujući najveći prosvjed u povijesti Srbije 15. ožujka 2025. i drugi najveći prosvjed 28. lipnja 2025., što taj pokret čini najvećim lokalnim pokretom posljednjih desetljeća;

E. budući da su prosvjedi koje je organizirao studentski pokret uglavnom bili mirni, iako je nažalost tijekom ljeta 2025. bilo nekoliko nasilnih incidenata;

F. budući da su tijekom masovnih prosvjeda zabilježeni izolirani slučajevi prikazivanja radikalnih simbola i upotrebe ekstremne nacionalističke, proruske i šovinističke retorike, kojima su iz inozemstva i iz same Srbije upućene brojne kritike;

G. budući da su prethodni izbori, kompromitirani pritiskom na glasače, kupnjom glasova i organiziranim autobusnim prijevozom glasača unutar Srbije i iz inozemstva, održani pod nepoštenim uvjetima te da su rezolutno upletanje predsjednika države i sustavne povlastice vladajuće stranke doveli u pitanje cjelokupni izborni postupak; budući da su neovisni promatrači izvijestili da nedavni lokalni izbori u Zaječaru i Kosjeriću nisu bili ni slobodni ni pošteni;

H. budući da su srbijanske vlasti pribjegle nasilju nad političkim protivnicima i primjeni prekomjerne sile nad prosvjednicima diljem zemlje; budući da je do početka 2025. represija eskalirala;

I. budući da su u ožujku 2025. tijekom najvećeg prosvjeda u povijesti Srbije prema neovisnim izvorima prosvjednici napadnuti zvučnim oružjem, što je izazvalo ozbiljnu zabrinutost u pogledu razmjernosti i zakonitosti upotrebe sile; budući da su organizacije za ljudska prava prikupile izjave 3400 sudionika pogođenih tim incidentom, unatoč službenim poricanjima vlasti; budući da je srbijanska vlada pozvala rusku Saveznu sigurnosnu službu (FSB) da istraži taj incident; budući da je službena istraga incidenta, koja uključuje više od 170 izjava svjedoka, i dalje u ranoj fazi, bez optužnica;

J. budući da se od kraja 2024. prosvjedi suočavaju s represijom,

uključujući premlaćivanja, proizvoljna uhićenja, upotrebu suzavca, politički motivirana pritvaranja, deportacije i masovni nadzor; budući da je zabilježeno više od 1028 uhićenja i najmanje 340 nasilnih incidenata, od kojih su neki prouzročili teške ozljede i uključivali učenike srednjih škola, dok neovisni promatrači naglašavaju da ta brojka nije konačna;

K. budući da se od kolovoza 2025. nasilje dodatno pojačalo, uključujući policijsku brutalnost, mučenje i seksualno nasilje nad studentima, prijetnje jedinice za zaštitu u sastavu policije (JZO), politički motivirane kaznene progone koje provodi Više javno tužilaštvo i kampanje ocrnjivanja koje provode provladini mediji;

L. budući da sigurnosne agencije nezakonito snimaju i na televiziji objavljuju privatne razgovore, od kojih su neki zatim korišteni kako bi se studente i aktiviste optužilo za pripremu napada na ustavni poredak i sigurnost Srbije, dok je elitna vojna jedinica Kobre raspoređena kako bi odgovorila na domaće sukobe, čak i ispaljivanjem bojeva streljiva jednom prigodom;

M. budući da je policija tijekom nasilnih protuprosvjeda štitila provladine gomile i bivše osuđenike, dok su policajci u civilu premlaćivali i odvlačili oporbene ličnosti, studente i srbijanske parlamentarne zastupnike;

N. budući da su u srpnju i kolovozu 2025. povjerenik Vijeća Europe za ljudska prava i Ured Visokog povjerenika UN-a za ljudska prava apelirali na srbijanske vlasti da budu suzdržane, zaustave represiju nad studentskim pokretom i poštuju ljudska prava i akademsku slobodu;

O. budući da su organizacije civilnog društva izrazile zabrinutost zbog predloženog nacrta zakona o izmjenama Kaznenog zakona, Zakona o kaznenom postupku i Zakona iz 2005. o maloljetnim prijestupnicima i kaznenopravnoj zaštiti maloljetnika, kojima se uvode nova kaznena djela i strože kazne kojima bi se mogla nerazmjerno ograničiti sloboda izražavanja i okupljanja; budući da postoji rizik da se takvim odredbama kriminaliziraju oblici mirnih prosvjeda ili svakodnevnog građanskog ponašanja koji ne ugrožavaju javnu sigurnost ili ustavni poredak;

P. budući da je predsjednik Vučić, koji prema srbijanskom Ustavu nema formalne ovlasti nad policijskim radom, proglasio prosvjede „obojenim revolucijama” koje organiziraju i financiraju strane tajne službe zapadnih država, što su prenijeli provladini mediji; budući da je ruska Vanjska obavještajna služba (SVR) podržala taj diskurs i optužila EU za provođenje „subverzivnih aktivnosti” radi poticanja prosvjeda; budući da su tijekom izvješćivanja o prosvjedima brojni novinari napadnuti ili im je uskraćena zaštita;

Q. budući da predsjednik Vučić koristi dehumanizirajuću retoriku i za političare EU-a, uključujući zastupnike u Europskom parlamentu, koji

su izrazili potporu prosvjednicima;

R. budući da su vlada i vladajuća elita normalizirale represiju pomilovanjem vladinih pristaša za nasilne napade koje su počinili, obustavom javnog prijevoza radi blokiranja prosvjeda, politički motiviranim protjerivanjem stranih građana i okupacijom središnjeg Beograda od strane provladinih prosvjednika;

S. budući da je više od 150 stranih državljana s proruskim stavovima u Srbiji prošlo obuku za korištenje vatrenog oružja s namjerom poticanja nemira uoči parlamentarnih izbora u Moldovi 2025.; budući da su počinitelji tog kaznenog djela, od kojih je jedan bio povezan s visokorangiranim srbijanskim dužnosnikom, uhićeni tek nakon revolta u medijima; budući da je srbijanska vlada vršila izravan pritisak na parlamentarne izbore na Kosovu 2025.;

T. budući da je skupina srbijanskih građana, koju su kasnije na zahtjev stranih nacionalnih tijela uhitila srbijanska tijela kaznenog progona, počinila zločine iz mržnje među različitim etničkim i vjerskim skupinama u Francuskoj i Njemačkoj s namjerom poticanja straha i nasilja;

U. budući da su srbijanske vlasti u više navrata izjavljivale da je Srbija i dalje predana pristupanju EU-u i provedbi potrebnih reformi, no brzina napretka u ključnim područjima kao što su vladavina prava, sloboda medija, neovisnost pravosuđa i borba protiv korupcije dosta je nazadovala;

V. budući da je predsjednica Komisije von der Leyen posjetila Srbiju 15. listopada 2025.;

W. budući da je Komisija u lipnju 2025. najavila da je, u skladu s Uredbom (EU) 2024/1252[5], projekt rudarenja litija i bora koji poduzeće Rio Tinto provodi u Jadru uvršten na popis strateških projekata u trećim zemljama;

1. jednu godinu nakon tragedije prisjeća se 16 žrtava koje su izgubile život zbog urušavanja nadstrešnice na željezničkom kolodvoru u Novom Sadu 1. studenoga 2024. i izražava solidarnost s ozlijeđenim osobama; ponavlja pozive na provođenje cjelovitog i transparentnog sudskog postupka nakon istrage nadležnih tijela radi privođenja odgovornih pravdi u skladu s vladavinom prava; poziva na neovisni tehnički pregled oštećenja konstrukcije, sveobuhvatnu reviziju građevinskih dozvola i nadzornih postupaka, kao i cjelovitu procjenu moguće korupcije ili nemara; potiče srbijanske vlasti da obiteljima žrtava zajamče djelotvoran pristup pravdi i odgovarajuću odštetu;

---

[5] Uredba (EU) 2024/1252 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o uspostavi okvira za osiguravanje sigurne i održive opskrbe kritičnim sirovinama i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 i (EU) 2019/1020 (SL L, 2024/1252, 3.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

ističe da je potrebno u širem smislu ispitati u kojoj je mjeri korupcija dovela do snižavanja sigurnosnih standarda i doprinijela toj tragediji;

2. podržava pravo srpskih studenata i građana na mirne prosvjede kojima se poziva na odgovornost i demokratske reforme izravno povezane s vladavinom prava, što EU očekuje od Srbije; naglašava važnost civilne hrabrosti, predanosti nenasilju i angažmana mladih za napredak Srbije na europskom putu; konstatira da su srpski studenti ušli u uži izbor za Nagradu Saharov za slobodu mišljenja za 2025.; podupire stvarne pokušaje dijaloga o tome kako vlada može ispuniti zahtjeve studenata, duboko je zabrinut zbog izrazito napete situacije u Srbiji i polarizacije koja bi lako mogla dovesti do nasilja, što je izravna posljedica govora mržnje, promicanja nasilja, kampanja ocrnjivanja usmjerenih protiv protivnika, propagande usmjerene protiv EU-a i proruske propagande koju naveliko šire mediji pod kontrolom vlade, ali i vladini dužnosnici, kao i zbog teškog podbacivanja službenih tijela vlasti u suočavanju i mirenju s prošlošću zemlje; poziva sve političke i društvene aktere u Srbiji da se suzdrže od takve retorike te da doprinesu poticanju ozračja uzajamnog poštovanja, demokratskog dijaloga i smirivanja napetosti; potiče srbijansku vladu da promiče uključivo političko sudjelovanje i svim političkim strankama i kandidatima zajamči jednak pristup medijima; naglašava važnost depolarizacije javnog diskursa i poticanja političke kulture ukorijenjene u toleranciji, kompromisu i poštovanju demokratskih institucija; poziva civilno društvo, medije i obrazovne institucije da preuzmu aktivnu ulogu u premošćivanju društvenih podjela i jačanju demokratske otpornosti;

3. izražava zabrinutost zbog sve veće političke polarizacije u Srbiji; poziva sve političke aktere, predstavnike civilnog društva i relevantne dionike u Srbiji da se uključe u konstruktivan dijalog, bez vanjskog pritiska ili upletanja, s ciljem smanjenja političke i društvene polarizacije, izgradnje povjerenja među institucijama i pronalaženja održivog smjera za budućnost te zemlje; ističe da bi suverenitet i politička putanja Srbije trebali odražavati težnje njezinih građana;

4. najoštrije osuđuje val nasilja, zastrašivanja i neselektivnog uhićivanja miroljubivih prosvjednika, novinara, organizacija civilnog društva i predstavnika oporbe u Srbiji pod utjecajem države; osuđuje kampanje ocrnjivanja, zastrašivanje medija i zlouporabu osobnih podataka za diskreditiranje prosvjednika te apelira na srbijanske vlasti da osiguraju slobodu medija; poziva visoke dužnosnike da okončaju huškačku retoriku kojom se potiče neprijateljstvo ili nasilje; osuđuje primjenu nezakonitog nadzora nad prosvjednicima, primjerice korištenje špijunskih softvera Pegasus, Cellebrite i NoviSpy; posebno je zabrinut zbog upotrebe dalekosežnih zvučnih uređaja i široke upotrebe suzavca protiv civila; poziva na donošenje i provedbu jasnih protokola o zakonitim tehnologijama za kontrolu masa i neovisnim mehanizmima nadzora; poziva srbijansku vladu da u potpunosti zajamči i poštuje pravo naroda na okupljanje i slobodu

izražavanja u skladu sa srbijanskim Ustavom, Općom deklaracijom o ljudskim pravima i Europskom konvencijom o ljudskim pravima; nadalje osuđuje sve oblike govora mržnje i poticanja na mržnju, posebno protiv nacionalnih manjina;

5. smatra da je srbijansko vodstvo politički odgovorno za eskalaciju represije, normalizaciju nasilja i oslabljivanje demokratskih institucija; žali zbog činjenice da najviši državni dužnosnici aktivno šire teorije zavjere o tome da je urušavanje nadstrešnice čin sabotaže ili teroristički napad; zabrinut je zbog izostanka odgovora državnih institucija, uključujući tijela kaznenog progona i pravosuđa, kako bi se opovrgnule te neutemeljene tvrdnje;

6. upozorava na zlouporabu kaznenog prava kako bi se suzbio građanski aktivizam; naglašava da izmjene Kaznenog zakona, Zakona o kaznenom postupku i Zakona iz 2005. o maloljetnim prijestupnicima i kaznenopravnoj zaštiti maloljetnika ne smiju dovesti do kriminalizacije normalnog, miroljubivog ponašanja ili nenasilnih oblika prosvjeda; podsjeća da je proporcionalna primjena kaznenih sankcija temelj vladavine prava i obveza Srbije u okviru Europske konvencije o ljudskim pravima;

7. zabrinut je zbog nezakonitih uhićenja izvršenih prije prosvjeda 15. ožujka i 28. lipnja 2025., kojima su prethodile snimke razgovora osumnjičenika koje su procurile u javnost, a objavili su ih provladini mediji; napominje da je zbog toga uhićeno nekoliko političkih aktivista i članova oporbene stranke Pokreta slobodnih građana (PSG) te da su neki i dalje u kućnom pritvoru ili u egzilu; poziva na njihovo hitno puštanje na slobodu;

8. poziva na hitne, nepristrane i transparentne istrage svih navoda o nepotrebnoj i nerazmjernoj uporabi sile, proizvoljnim uhićenjima, pritvaranjima, mučenjima, seksualnom nasilju nad pritvorenicima, politički motiviranim kaznenim progonima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava, uključujući pljuvanje i premlaćivanje pritvorenika koji su vezani, verbalno ponižavanje i prijetnje smrću; poziva vlasti da temeljito ispitaju navode da ta kršenja potječu od visokih dužnosnika jedinice za zaštitu (JZO) u sastavu policije, konkretno od njezina zapovjednika Marka Krička; ponavlja da bi te mjere mogle predstavljati nehumano i ponižavajuće postupanje koje je zabranjeno međunarodnim pravom i policijskim protokolima;

9. prima na znanje ostavku predsjednika vlade Miloša Vučevića, koju je Narodna skupština potvrdila 19. ožujka 2025. te kasniji izbor nove vlade pod vodstvom Đure Macuta 16. travnja 2025.;

10. prima na znanje uhićenje u kolovozu 2025. i naknadno puštanje na slobodu Tomislava Momirovića i Gorana Vesića, bivših ministara u vladi, na temelju optužbi za zlouporabu položaja i sumnje na nanošenje štete srbijanskom državnom proračunu od najmanje 115 milijuna USD u vezi s rekonstrukcijom željezničke pruge između

Beograda i Budimpešte, uključujući urušavanje nadstrešnice na željezničkom kolodvoru u Novom Sadu; duboko žali zbog ometanja pravde koje je spriječilo da se osobe odgovorne za urušavanje nadstrešnice željezničkog kolodvora privedu pravdi; osuđuje kampanje ocrnjivanja koje se putem provladinih kanala šire protiv sudaca i tužitelja koji rade na provedbi vladavine prava;

11. snažno osuđuje odmazdu vlade nad zaposlenicima u obrazovnom i kulturnom sektoru zbog pružanja podrške prosvjedima, uključujući otkaze, smanjenje plaća, prisutnost policije na sveučilišnim kampusima i povlačenje sredstava za javna sveučilišta;

12. poziva srbijanske vlasti da sveučilištima odmah vrate financijska sredstva; poziva nadležne institucije da osiguraju neometano sudjelovanje akademske i istraživačke zajednice u projektima koje financira EU;

13. osuđuje postupke vladajuće stranke u organiziranju nezakonitoga kampa u Pionirskom parku ispred zgrade predsjedništva i njegova kasnijeg širenja na trg koji gleda na Narodnu skupštinu; ozbiljno je zabrinut zbog višestrukih izvješća o tome da vladajuća stranka mobilizira pojedince s kriminalnom prošlošću za protuprosvjedne aktivnosti, koji napadaju prosvjednike pirotehničkim sredstvima, čime dolazi do dodatne eskalacije napetosti, nasilja i polarizacije u zemlji; osuđuje napade na pripadnike nacionalnih manjina, među ostalim na Slovake u Bačkom Petrovcu, Rumunje, Bugare i Hrvate, te upotrebu uvreda na etničkoj osnovi od strane provladinih medija;

14. osuđuje proizvoljna predsjednička pomilovanja pojedinaca koji su osuđeni ili kazneno gonjeni zbog nasilja nad studentima i drugim građanima koji sudjeluju u mirnim prosvjedima, smatrajući da su takve radnje izravno upletanje u pravosuđe i da ozbiljno potkopavaju vladavinu prava;

15. poziva srbijanske vlasti da omoguće siguran povratak svih građana koji su pobjegli iz zemlje zbog političke represije, zastrašivanja ili straha od progona te da zajamče njihovu potpunu zaštitu i reintegraciju u skladu sa zakonom i međunarodnim obvezama Srbije;

16. oštro osuđuje nezakonito uhićivanje i protjerivanje građana EU-a koji su u svojim izjavama poduprli prosvjednike i javno otkrivanje osobnih podataka građana EU-a od strane osuđenih ratnih zločinaca; izražava zabrinutost zbog sve većeg broja slučajeva zadržavanja građana EU-a na srbijanskim granicama;

17. najoštrije osuđuje verbalne napade najviših srbijanskih dužnosnika na zastupnike u Europskom parlamentu zbog njihova sudjelovanja na studentskim prosvjedima ili izjava koje su dali u tom kontekstu, pri čemu je verbalni napad predsjednika Vučića na članove Kluba zastupnika Zelenih / Europskog slobodnog saveza od 5. rujna 2025. jedan od najočitijih primjera;

18. osuđuje otvoreno upletanje Ruske Federacije u prosvjede u Srbiji u vidu dezinformacija koje šire njezini dužnosnici, uključujući Vladimira Putina, u kojima se tvrdi da su prosvjedi dio „obojene revolucije” koju podupire Zapad; odbacuje sve optužbe srbijanskih dužnosnika i provladinih medija da su EU i neke od njegovih država članica bili uključeni u organizaciju studentskih prosvjeda radi pokretanja „obojene revolucije”; poziva srbijanske vlasti da poduzmu mjere protiv takve zlonamjerne propagande u domaćim medijima umjesto da sudjeluju u njezinu širenju; i dalje je zabrinut zbog nacionalističke retorike prisutne u dijelu prosvjednog pokreta; žali zbog kontinuirane upotrebe nacionalističke retorike, uključujući koncepte kao što su „Velika Srbija” i „srpski svijet”, koje su u prošlosti promicali određeni članovi srbijanske vlade; podsjeća da za takvu retoriku nema mjesta u odnosima EU-a i Srbije i da to ugrožava regionalnu stabilnost;

19. sa zabrinutošću prima na znanje da postoje naznake da je, usporedno s prosvjedima koji su u tijeku, srbijanska vlada pregovarala s vlasnicima poduzeća United Media radi „slabljenja” medijskih kuća koje djeluju u okviru tog poduzeća; upozorava da bi to, ako se potvrdi, predstavljalo ozbiljan napad na medijski pluralizam u Srbiji koji je već ugrožen; poziva Srbiju da se uskladi s politikama EU-a u borbi protiv vanjskog upletanja i kampanja dezinformiranja;

20. poziva na hitnu i potpunu provedbu svih preporuka međunarodnih misija za promatranje izbora koje provodi Ured za demokratske institucije i ljudska prava kao dio Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) kako bi se osigurali slobodni i pošteni izbori u Srbiji, posebno onih koje se odnose na neovisnu reviziju registra birača, transparentno i pluralističko imenovanje članova Vijeća Regulatornog tijela za elektroničke medije (REM) i osiguravanje pravednog i jednakog pristupa vremenu u eteru na javnoj radioteleviziji RTS za sve političke aktere;

21. poziva srbijanske vlasti da provedu potpuno transparentan i sveobuhvatan pregled tehničke sigurnosti svih infrastrukturnih objekata, uključujući one na željezničkoj pruzi od Beograda preko Novog Sada do granice s Mađarskom, kako bi se osigurala njihova strukturna cjelovitost, sigurnost i usklađenost s međunarodnim standardima; apelira na srbijanske vlasti da ne stavljaju u funkciju nijedan infrastrukturni objekt koji nema potrebne dozvole i certifikate za sigurnu i neprekinutu upotrebu, posebno one koji se nalaze na međunarodno i regionalno važnim prometnim koridorima;

22. potiče Srbiju da ojača suradnju sa Skupinom država protiv korupcije (GRECO) i da u potpunosti provede svoje obveze iz Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije; poziva na veću transparentnost vlasništva i financiranja u javnoj nabavi za infrastrukturne projekte; naglašava da Srbija pri odobravanju takvih projekata mora štititi ekološke standarde te prava lokalnih i nacionalnih manjinskih zajednica;

23. poziva Komisiju i države članice da pomno prate provedbu reformi u okviru procesa pristupanja EU-u i programa reformi donesenog u okviru Instrumenta za reforme i rast; potvrđuje napredak Srbije u određenim područjima, uključujući gospodarski rast, povezanost regionalne infrastrukture i suradnju s EU-om u području upravljanja migracijama i energetske sigurnosti; pozdravlja sudjelovanje Srbije u projektima koje financira EU u okviru plana rasta za zapadni Balkan i zelenog programa; potiče Srbiju da nastavi napredovati s provedbom reformi u skladu sa standardima EU-a i ponovno potvrđuje spremnost EU-a da podrži srpski narod u njegovim težnjama prema demokratskoj, prosperitetnoj i europskoj budućnosti;

24. naglašava da odavno predano podupire europsku perspektivu Srbije i njezino buduće članstvo u EU-u te istodobno jasno ističe da napredak u pristupanju EU-u ovisi o punom poštovanju vrijednosti EU-a, procesu koji se istinski temelji na zaslugama i poštovanju demokracije, vladavine prava i temeljnih prava, što je dio kriterija iz Kopenhagena;

25. ponavlja da bi pregovori o pristupanju Srbije EU-u trebali napredovati samo na temelju mjerljivog i održivog napretka u skupini poglavlja o temeljnim pitanjima, posebno u pogledu vladavine prava, borbe protiv korupcije i organiziranoga kriminala, neovisnosti pravosuđa, slobode medija i reforme javne uprave, potpune usklađenosti sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU-a (ZVSP) te sankcija Rusiji; podsjeća da je Srbija i dalje primjetna iznimka na zapadnom Balkanu u pogledu usklađivanja sa ZVSP-om; naglašava da je postupno usklađivanje sa ZVSP-om ključan zahtjev za sve zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u; poziva srbijanske vlasti da potiču činjenične i otvorene rasprave o pristupanju EU-u;

26. ponovno ističe snažnu potporu srbijanskim organizacijama civilnog društva, borcima za ljudska prava i neovisnim aktivistima koji rade na jačanju demokracije, vladavine prava i temeljnih prava; poziva Komisiju da osigura odgovarajuće i pristupačno financiranje i djelotvorne mehanizme zaštite za aktere civilnog društva; osuđuje svaki oblik zastrašivanja, uznemiravanja ili administrativnog pritiska na nevladine organizacije i aktiviste; naglašava ključnu ulogu civilnog društva u promicanju transparentnosti, praćenju demokratskih standarda i pozivanju javnih tijela na odgovornost;

27. podupire brzo slanje *ad hoc* misije EU-a za utvrđivanje činjenica u Srbiju, uz sudjelovanje Europskog parlamenta, kako bi se na terenu procijenilo stanje demokracije, aktualni prosvjedi, napadi na prosvjednike i represija usmjerena na studente, akademsku zajednicu, nastavnike i profesore te djelatnike u javnom sektoru;

28. poziva najviše dužnosnike EU-a da se suzdrže od davanja neutemeljenih izjava kojima se pohvaljuje proces reformi u Srbiji; pozdravlja pomak u tonu predsjednice Komisije tijekom njezina nedavnog posjeta Srbiji, što odražava točniju procjenu temeljnih

problema Srbije i njezinih negativnih rezultata u pogledu temeljnih reformi; prima na znanje najavljeni sporazum u vezi s neovisnom provjerom popisa birača i Vijeća Regulatornog tijela za medije REM, ističući pritom da se napredak ocjenjuje na temelju provedbe reformi;

29. poziva Komisiju da pokrene inicijativu za nametanje ciljanih pojedinačnih sankcija protiv onih koji su odgovorni za teška kršenja zakona i ljudskih prava u Srbiji, u skladu s globalnim režimom sankcija EU-a u području ljudskih prava;

30. poziva države članice EU-a da ojačaju zaštitne mjere za ugrožene osobe, uključujući hitne vize i programe premještanja; apelira na diplomatske misije EU-a i država članica da pomno prate sve tekuće sudske postupke povezane s prosvjedima; apelira na države članice EU-a da ujedinjeno odgovore na nazadovanje demokracije u Srbiji, među ostalim razmatranjem ciljanih sankcija protiv pojedinaca odgovornih za teška kršenja zakona i ljudskih prava u Srbiji;

31. poziva sve zemlje koje sudjeluju na predstojećoj izložbi Expo 2027 u Srbiji da uzmu u obzir ozbiljne bojazni i dokaze u pogledu raširene korupcije povezane s vladajućim strukturama, kao i izvješća o nedostatku usklađenosti s osnovnim građevinskim standardima i pravnim zahtjevima tijekom organizacije i postavljanja izložbe;

32. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi predsjedniku Europskog vijeća, Komisiji, potpredsjednici Komisije / visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica te predsjedniku, vladi i Narodnoj skupštini Srbije, Uredu OESS-a za demokratske institucije i ljudska prava, Parlamentarnoj skupštini OESS-a i Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe.